

4.1.4 Komunikace

Charakteristika vzdělávacího oboru

Hlavním cílem vyučovacího předmětu je vést žáka k získání dobré úrovně jazykové kultury a mateřského jazyka, vybavit žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožní správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat, a účinně uplatňovat výsledky svého poznávání. Dále vytvořit předpoklady k efektivní mezilidské komunikaci tím, že se žáci učí interpretovat své reakce a pocity tak, aby dovedli pochopit svoji roli v různých komunikačních situacích a aby se uměli orientovat při vnímání okolního světa i sebe sama.

Žáci se učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu různého typu vztahujícího se k nejrůznějším situacím.

KOMUNIKACE

- řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků,
- cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání,
- dovednosti pro sdělování verbální i neverbální,
- monolog, dialog,
- komunikace v různých situacích.

Vyučovací předmět ČJ se vyučuje ve 2. ročníku s **jednohodinovou dotací** odpovídající učebnímu plánu.

Výchovně vzdělávací strategie k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí

Klíčová kompetence	Výchovné a vzdělávací strategie
<i>Kompetence k učení</i>	Podpora rozvoje dovedností
	Dostatek informačních zdrojů – knihovna, internet, exkurze atd.
	Propojení informací se skutečným životem
	Práce s informacemi
	Samostatnost, organizace vlastní činnosti
	Vlastní úsudek, iniciativa, tvořivost, zodpovědnost
	Komunikace, spolupráce v týmu
	Poznání vlastních možností
	Prezentace vlastních výsledků
	Tvořivost (práce na projektech)
	Chápat smysl vlastní práce
	Práce s přiměřeným učivem
	Hodnocení za to, co žák umí, ne za to, co neumí
	Využívání kladného hodnocení a dobrých výsledků jako motivace
	Výuka bez situací nerovnosti, ponížení apod.
	Stanovení postupných cílů
	Zařazování metod podporujících zvědavost
Osobní příklad	

	Získané vědomosti a poznatky aplikovat v praktickém životě	
Kompetence k řešení problémů	Poznatky nejsou předkládány v hotové podobě	
	Uplatňování mezipředmětových vztahů	
	Přechod od frontálního vyučování k více aktivizujícím metodám	
	Široké uplatnění praktických cvičení	
	Rozvoj schopnosti logického uvažování	
	Podpora netradičních způsobů řešení	
Kompetence komunikativní	Prostor pro komunikace různými formami (ústně, písemně, výtvarnými prostředky, využitím technických prostředků)	
	Dodržování etiky komunikace (věcnost, naslouchání, respektování různých názorů – originálních, nezdařených apod.)	
	Zásady komunikace s dospělými	
	Základ spolupráce a společného prožívání	
	Předpoklady pro poznávání sebe a vztahů k jiným	
	Práce v týmu	
Kompetence sociální a personální	Atmosféra demokracie a přátelství	
	Kooperativní učení, spolupráce ve výuce	
	Osobní odpovědnost za výsledky společné práce	
	Spolupráce učitelů	
	Spolupráce s rodiči a dalšími partnery	
	Učit se samostatně rozhodovat a nést důsledky za svá rozhodnutí	
	Demokracii a svobodu nezaměňovat za anarchii	
	Nutnost dodržování mravních hodnot a slušného jednání	
	Vhodnou formou prosazovat svoje zájmy	
	Učit se argumentovat	
	Učit se chápat bohatství a složitost citového života, rozvíjet citovou otevřenost vůči podnětům z prostředí, ve kterém žijí	
	Učit se otevřeně a kultivovaně projevovat své city	
Kompetence občanské	Stanovení jasných pravidel pro soužití ve škole – práva, povinnosti, sankce	
	Vztahy ve škole – úcta, sounáležitost, uznání	
	Otevřenost vůči spolužákům	
	Solidarita s druhými	
	Rozvíjení kritických postojů k negativním jevům ve škole i společnosti	
	Integrace žáků vyžadujících speciální péči	
	Multikulturní výchova – porozumění odlišnému způsobu života lidí z jiných kultur	
	Vytváření podmínek pro adaptaci žáků z jiných kulturních prostředí	
	Ohleduplnost vůči starým a nemocným lidem	
	Učit se ohleduplnému a citlivému vztahu k lidem, přírodě, kulturním a etickým hodnotám	
	Škola bez kouření a drog	
	Důsledná prevence šikany a násilí	
	Kompetence pracovní	Osvojování základních pracovních dovedností a návyků
		Účast žáků při úpravách prostředí školy
Uplatňování sebehodnocení žáků		
Uplatňování mezipředmětových vztahů při volbě povolání		

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

1. stupeň

1. KOMUNIKACE

Očekávané výstupy – 1. období

žák

- 1.1 plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti*
- 1.2 porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti*
- 1.3 respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru*
- 1.4 pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost*
- 1.5 v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči*
- 1.6 volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích*
- 1.7 na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev*
- 1.8 zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním*
- 1.9 píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev*
- 1.10 píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení*
- 1.11 seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh*

Očekávané výstupy – 2. období

žák

- 1.12 čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas*
- 1.13 rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává*
- 1.14 posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení*
- 1.15 reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta*
- 1.16 vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku*
- 1.17 rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě*
- 1.18 volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru*
- 1.19 rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace*
- 1.20 píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry*
- 1.21 sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržением časové posloupnosti*

Učivo

čtení – praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu); věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova)

naslouchání – praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem); věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami)

mluvený projev – základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost), vyjadřování závislé na komunikační situaci; komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování, dialog na základě obrazového materiálu; základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování), mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta)

písemný projev – základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem); technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu); žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, omluvenka; zpráva, oznámení, pozvánka, vzkaz, inzerát, dopis, popis; jednoduché tiskopisy (příhláška, dotazník), vypravování

2. ročník

Konkrétní výstupy pro žáka	Učivo	Výstupy
	<u>Komunikační dovednosti</u>	
dokáže naslouchat ostatním	komunikace se spolužáky a s dospělými	1.3, 1.6
volí vhodné prostředky při řešení situací ve škole i mimo školu		1.3, 1.6
umí komunikovat se spolužáky a s dospělými		1.2, 1.3
učí se slušnou formou odmítnout a říkat "ne"		1.16
různé situace modeluje v podobě scének ve školním prostředí	modelace různých situací /rozlišuje bezpečná místa pro hru – vyprávění/	1.7
umí vyjádřit své přání		1.4
dokáže se omluvit, pozdravit, poprosit o pomoc, poděkovat, vyřídit jednoduchý vzkaz	omluva, pozdravení, prosba, poděkování	1.3, 1.4
respektuje pravidla rozhovoru, neskáče do řeči druhému (nejen dospělému)	rozhovor	1.3
učí se nonverbální chování (řeč těla)	nonverbální chování	1.6
dokáže stručně a jasně mluvit do telefonu	telefonování	1.16
rozlišuje a vhodně používá spisovné a nespisovné vyjadřování	spisovné a nespisovné vyjadřování	1.3, 1.4
	<u>Psaní</u>	
umí napsat adresu, krátký dopis, pozdrav, blahopřání, vzkaz	adresa, dopis, pozdrav, blahopřání, vzkaz	1.9, 1.10
	slovní zásoba	1.9
	<u>Čtení</u>	
tvoří smysluplné bohaté věty k obrázkům	čtení textů s porozuměním	1.11
pracuje s obrázkovou osnovou		1.11, 1.21
čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti		1.5
čte se správnou intonací		1.5
rozumí textu a reprodukuje jeho obsah		1.7, 1.11
dokáže se v textu orientovat, vyhledávat odpovědi na otázky, hledá klíčová slova	orientace v textu	1.15
umí číst v rolích, rozlišuje přímou řeč	role, přímá řeč	1.5, 1.6, 1.7

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

Ročník	Předmět	Téma
	K	
	K	
	K	

Výchova demokratického občana

Ročník	Předmět	Téma
	K	

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Ročník	Předmět	Téma
	K	

Multikulturní výchova

Ročník	Předmět	Téma
	K	
	K	

Environmentální výchova

Ročník	Předmět	Téma
	K	
	K	

Mediální výchova

Ročník	Předmět	Téma
	K	

Finanční gramotnost

Ročník	Předmět	Téma
2.	K	Vyřizování vzkazů ústně, písemně a telefonicky